

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
DELEGACJA W OLSZANICY
59-220 Łowicz, ul. Zamkowa

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
ZALĄCZNIK 1
NR 1295/2019
14.12.2019

ZABORÓW - RUINY PAŁACU (DWORU)

PROJEKT BUDOWLANY

ZABEZPIECZENIA KONSTRUKCJI

Zaborów gmina Ścinawa nr dz. 114/1,

obręb Zaborów

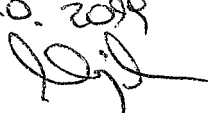
Kat. obiektu budowlanego VIII

Inwestor:

Gmina Ścinawa

Rynek 17

59-330 Ścinawa

Konstrukcja projektant	mgr inż. Jerzy Wojdon	uprawnienia nr 168/88/UW; DOŚ/BO/5656/01 specjalność konstrukcyjno-budowlana	09.10.2019
Konstrukcja sprawdził	mgr inż. Paweł Panas	uprawnienia nr 82/92/UW; DOŚ/BO/0294/08 specjalność konstrukcyjno-budowlana	P. Panas.

Spis zawartości na stronie nr 2.

SPIS TREŚCI

1. Zaświadczenie o przynależności do DOIIB.	str. 3-4
2. Uprawnienia projektowe.	str. 5-6
3. Oświadczenie o zgodności projektu z przepisami.	str. 7

CZEŚĆ OPISOWA

1. Określenie tematu, cel i zakres opracowania.	str. 8
2. Podstawa opracowania.	str. 8
3. Powierzchnia zabudowy i kubatura.	str. 8
4. Obszar oddziaływania obiektu	str. 8
5. Oddziaływanie obiektu na środowisko	str. 8
6. Ochrona konserwatorska	str. 8
7. Oddziaływania górnicze	str. 8
8. Opis istniejących konstrukcji	str. 8-9
9. Ocena stanu technicznego	str. 9-11
10. Opis projektowanych robót	str. 11-14
11. Uwagi dotyczące wykonania robót.	str. 14-15
12. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrona zdrowia.	str. 15-20

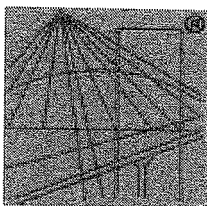
RYSUNKI

1. Plan sytuacyjny	1: 1000	str. 21
2. Rzut poziomy piwnic	1:50	str. 22
3. Rzut parteru	1:50	str. 23
4. Elewacja wschodnia	1:50	str. 24
5. Elewacja południowa	1:50	str. 25
6. Elewacja zachodnia	1:50	str. 26
7. Elewacja północna	1:25	str. 27
8. Kotwienie ściągów	1:10	str. 28
9. Odwodnienie	1:100	str. 29

UZGODNIENIA

Uzgodnienia z dn. 10.09.2019 w sprawie zakresu robót budowlanych przy zabytkowym dworze w Zaborowie. str. 30

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
Dzielnica Zabytkowa
63-200 Zaborów, ul. Słowackiego 2

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

DOŚ-YMX-K6I-E61 *

Pan Jerzy Wojdon o numerze ewidencyjnym DOŚ/BO/5656/01
adres zamieszkania ul. Rostafińskiego 16/17, 50-247 Wrocław
jest członkiem Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

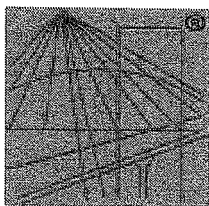
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2019-01-01 do 2019-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2018-12-03 roku przez:

Rainer Bulla, Zastępca Przewodniczącego Rady Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

DOŚ-7HE-CW7-UY8 *

Pan Paweł Panas o numerze ewidencyjnym DOŚ/BO/0294/08
adres zamieszkania ul. Jastrzębia 13/67, 53-148 Wrocław
jest członkiem Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2019-05-01 do 2020-04-30.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2019-04-19 roku przez:

Janusz Szczepański, Przewodniczący Rady Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

Wrocław, dnia 5.04. 1988

URZĄD WOJEWÓDZKI WE WROCŁAWIU
 WYDZIAŁ PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO URBANISTYKI, ARCHITEKTURY,
 I NADZORU BUDOWLANEGO

pl: Powstańców Warszawy 1

Nr 168/88/UW

DECYZJA
 O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO

do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 6 ust.3, §4 ust.2 §7 i § 13, ust. 1, pkt. 2, lit. - rozporządzenia Mini-
 stra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji
 technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 46) stwierdza się, że:

Obywatel(ka) Jerzy Jacek W O J D O N
(imię i nazwisko)

magister inżynier budownictwa
(tytuł naukowy — zawodowy)

urodzony(a) dnia 17 sierpnia 1958 r. w e Wrocławiu

posiada przygotowanie zawodowe uprawniające do wykonywania samodzielnej funkcji

projektanta

(rodzaj funkcji)

w specjalności konstrukcyjno - budowlanej

(rodzaj specjalności techniczno-budowlanej)

w zakresie

(specjalizacja zawodowa)

URZĄD WOJEWODZKI WE WROCŁAWIU
WYDZIAŁ GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ
 pl. Powstańców Warszawy 1

Nr 62/92/UW

DECYZJA
O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO

do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 2 ust.1 pkt.1. & 6 ust.2. & 7. & 5 ust.1.pkt.1.

§ 13, ust. 1, pkt. 2, lit. - rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska
 z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 45
 z późn. zmianami/

sta) stwierdza się, że:

Paweł Marek P A N A S

Obywatel(ko)

(imię i nazwisko)

magister inżynier budownictwa

(tytuł naukowy - zawodowy)

urodzony(a) dnia 27 listopada 59 r. w Wrocławiu

posiada przygotowanie zawodowe uprawniające do wykonywania samodzielnej funkcji

projektanta i kierownika budowy i robót

(funkcja funkcji)

konstrukcyjno - budowlanej

w specjalności

(rodzaj specjalności techniczno-budowlanej)

w zakresie

(specjalizacja zawodowa)

Wrocław 01.10.2019r.

Na podstawie art. 20 ust.4 ustawy z dnia 07.07.1994r. – Prawo Budowlane (jednolity tekst Dz. U. z 2018r. poz. 1202, 1276, 1496, 1669, 2245, z 2019 r. poz. 51, 630, 695)

OŚWIADCZAM

że przekazywana dokumentacja:

**ZABORÓW- RUINY PAŁACU (DWORU),
PROJEKT BUDOWLANY ZABEZPIECZENIA KONSTRUKCJI**, wykona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, Polskimi Normami i zasadami wiedzy technicznej.

Projektant:
Jerzy Wojdon
uprawnienia nr
168/88/UW; DOŚ/BO/5656/01
specjalność konstrukcyjno-budowlana

Sprawdzający:
Paweł Panas
uprawnienia nr
82/92/UW; DOŚ/BO/0294/08
specjalność konstrukcyjno-budowlana

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY PAMIAŃKI
KRAJOWEJ
DELEGACJA W WROCLAWIE
50-250 LUBUSKA 100 WROCLAW

OPIS TECHNICZNY

1. Określenie tematu, cel i zakres opracowania

Tematem projektu jest: projekt zabezpieczenia konstrukcji dworu (pałacu). Projekt posłużyć ma do wykonania robót i składa się z opisu technicznego, rysunków.

2. Podstawa opracowania

- 2.1. Umowa pomiędzy zawarta pomiędzy: Gminą Ścinawa Rynek 17, 59-330 Ścinawa, a P.P. MAGAT ul. Hawska33 we Wrocławiu
- 2.2. Inwentaryzacja pomiarowa, wykonana przez autora projektu w sierpniu 2019r.

3. Powierzchnia zabudowy i kubatura.

- 3.1. Powierzchnia zabudowy wynosi około 550,70 m².
- 3.2. Kubatura nawy określona obrysem zachowanych ścian, wynosi około 6575,0 m³.

4. Obszar oddziaływania obiektu

- 4.1. Na podstawie ustawy „Prawo budowlane” i przepisów odrębnych wyznaczono obszar oddziaływania obiektu. Zakres oddziaływania obiektu obejmuje działkę nr 114/1 obręb Zaborów. Zakres opracowania projektu budowlanego mieści się w obrębie istniejącej działki nie ma wpływu na zagospodarowanie terenu.

5. Oddziaływanie obiektu na środowisko

Inwestycja nie wprowadza zakłóceń ekologicznych w charakterystyce powierzchni ziemi, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Charakter użytkowy obiektu pozwala na zachowanie biologicznie czynnego terenu działki. Inwestycja mieści się na działce nr 114/1 obręb Zaborów. Brak podstawy prawnej do określenia oddziaływania na środowisko.

6. Ochrona konserwatorska

Obiekt podlega ochronie konserwatorskiej wpisany jest do rejestru zabytków pod numerem katalogowym nr 3456/276.

7. Oddziaływania górnicze

Nie dotyczy.

8. Opis istniejących konstrukcji

- 8.1. Pałac z początku XVIII wieku, w XX wieku przebudowany, położony w rozległym parku na skraju wsi Zaborów. Pałac zbudowany na rzucie prostokąta, którego dłuższa oś usytuowana jest na kierunku północ południe.

WOJEWÓDZENI URZĄD
OCENY WARTOŚCIACH
DELEGACJA W ŚCINAWIE
59-220 140 00 0 2019/09/2

- 8.2. Budynek dwukondygnacyjny, z zachowanymi murami obwodowymi i częściowo piwnicami. Pierwotnie od strony południowej istniała jeszcze jednokondygnacyjna, dobudowana później część, po której nie pozostały części nadziemne.
- 8.3. Piwnice zachowały się od strony zachodniej, pozostałe uległy zasypaniu. Piwnice przekryte sklepieniami grubości $\frac{1}{2}$ cegły i płytami Kleina typu ciężkiego ułożonymi na belkach stalowych..
- 8.4. Elewacje z podziałem pilastrowym, podzielona horyzontalnie gzymsami. Na elewacjach zachowane resztki wypraw tynkarskich. Na koronie murów zachowały się fragmenty gzymsów wieńczących.
 Od strony wschodniej fasada frontowa zwieńczona tympanonem z kartuszem herbowym. Wejście ozdobione portalem balkonowym wykonanym z piaskowca
 Od strony zachodniej wejście ogrodowe z zachowanymi resztkami obramienia i schodami wykonanymi z piaskowca. Schody porośnięte roślinnością. Fragmenty elementów kamieniarki wejściowej leżą na podeście schodów. Na koronie zachowała się lukarna z ceramicznymi wolutami.
 Na elewacjach północnej i południowej nie zachowały się żadne elementy całych lukarn. Resztki lukarny od strony południowej leżą u podstawy muru.
- 8.5. Wnętrze wypełnione gruzem lokalnie do poziomu odsadzki stropu nad parterem, porośnięte roślinnością. Roślinność porasta też mury. Ruiny otoczone są zdewastowanym ogrodzeniem tymczasowym.

9. Ocena stanu technicznego.

- 9.1. Po zniszczeniach wojennych obiekt pozostawał trwałą ruiną. Z upływem lat niszczał coraz bardziej. We wnętrzach nie zachowała się żadna ze ścian. Ściany murów wykonane z cegły uzupełnione lokalnie otoczkami kamiennymi różnych wielkości. Na ścianach zachowały się pozostałości tynków wewnętrznych i zewnętrznych.
- 9.2. Na elewacji frontowej, od strony wschodniej, dobrze zachowany portal wejściowy wykonany z piaskowca. Piaskowiec w miejscach działania wilgoci i wody opadowej lokalnie powierzchniowo uszkodzony. Pod kolumnami brak podbudowy. Korona murów zwieńczona tympanonem z kartuszem herbowym. Kartusz zachowany w stanie dobrym. Gzyms wieńczący tympanon od strony północnej mocno uszkodzony. Gzyms podstawy tympanonu uszkodzony. W narożu po północnej stronie na koronie murów zachowany piaskowcowy wspornik. W oknach skrajnych II-iej kondygnacji brak jest nadproży. W pozostałych nadprożach okiennych tej kondygnacji liczne uszkodzenia klasyfikujące je do przemurowania lub lokalnego uzupełnienia. Skrajne nadproże okienne I-iej kondygnacji ścięte, przeznaczone do przemurowania. W oknach obu kondygnacji uszkodzone są, lub całkowicie ich brak, pola podparapetowe. Uszkodzenia te szczególnie głębokie są na I kondygnacji, sięgają często aż do okien piwnicznych. W przyziemiu mury mocno uszkodzone przez działanie wilgoci.
- 9.3. Na elewacji południowej korona murów mono zerodowana szczególnie widoczne jest to od środka. Od strony zachodniej na koronie zachowały się resztki gzymsu i kamiennej lukarny, która spadła stosunkowo niedawno. U podstawy ściany leżą jej fragmenty. W narożu po zachodniej stronie na koronie murów zachowany piaskowcowy wspornik. W

- oknach centralnych II-iej kondygnacji nadproża okienne posiadają uszkodzenia klasyfikujące je lokalnego uzupełnienia. W oknach obu kondygnacji uszkodzone są, lub całkowicie ich brak, pola podparapetowe. Uszkodzenia te szczególnie głębokie są na I kondygnacji, sięgają często aż do okien piwnicznych. W przyziemiu mury mocno uszkodzone przez działanie wilgoci. Przy wyjściu od strony zach. otwór mocno uszkodzony wymaga podmurowania.
- 9.4. Na elewacji od strony zachodniej, pierwotnie frontowej, zachowane schody, fragmenty portalu wejściowego i kopuły wykonane z piaskowca. Piaskowiec w miejscach działania wilgoci i wody opadowej mocno uszkodzony. Na schodach porośniętych roślinnością leżą fragmenty konstrukcji. Na koronie murów zachowały się duże fragmenty gzymsu wieńczącego ich stan określa się jako zły. Zachowała się również, centralnie położona, lukarna wraz z ceramicznymi ozdobnymi wolutami. W oknach skrajnych I i II-iej nadproża uszkodzone przeznaczone do rozbiórki i powtórnej przebudowy. W oknach obu kondygnacji uszkodzone są, lub całkowicie ich brak, pola podparapetowe. Uszkodzenia te szczególnie głębokie są na I kondygnacji, sięgają często aż do okien piwnicznych. W przyziemiu mury mocno uszkodzone przez działanie wilgoci. Zagrożony jest również filar po stronie południowej wejścia osłabiony przez otwór.
- 9.5. Na elewacji od strony północnej, część okien zamurowana. Na murach widoczne liczne zarysowania. Na koronie murów od strony zachodniej zachowały się duże fragmenty gzymsu wieńczącego ich stan określa się jako zły. W oknach nadproża zarysowane przeznaczone do wzmocnienia. W oknach obu kondygnacji uszkodzone są, lub całkowicie ich brak, pola podparapetowe. Uszkodzenia te szczególnie głębokie są na I kondygnacji, sięgają często aż do okien piwnicznych. W przyziemiu mury mocno uszkodzone przez działanie wilgoci. Zagrożony jest również filar po stronie zachodniej wejścia osłabiony przez otwór.
- 9.6. Pierwotnie cała bryła była podpiwniczona. Od strony wschodniej piwnice przesklepione uległy zawaleniu i nie są dostępne. Obecnie dostępne są piwnice po stronie zachodniej. Piwnice były przebudowane na początku XX w., o czym świadczy użyty materiał. Ich położenie pokazano na rys. nr 2. W piwnicach dostępnych przez okna, lokalna ludność urządziła wysypisko śmieci. Po stronie południowo-zachodniej piwnice przekryte są płytami Kleina typu ciężkiego. W pozostałej części sklepieniami ceglanyymi grubości $\frac{1}{2}$ cegły. Korytarz przekryty jest płytą ułożoną na belkach stalowych I140/132 cm, pojedyncze cegły posiadają uszkodzenia. Duża piwnica narożna przekryta płytą ułożoną na I220 rozmieszczonych w rozstawie 120-132 cm podpartych na ścianach i podciągu z 2I260. W piwnicy uszkodzenia cegieł wywołane wodą i duży otwór wywołany przebicciem płyty. Wszystkie belki mocno skorodowane, stropy kwalifikują się do podbudowy.
- 9.7. Ściany wykonane z cegły z lokalnymi uzupełnieniami kamieniem zarysowane lokalnie nie tworzą już zwartego obwodu i nie są stężone ścianami i stropami. Nie ciągłe są już zachowane lokalnie wieńce obwodowe wykonane z drewna dębowego, umieszczone nad otworami okiennymi. Także brak nadproży wydziela pojedyncze filary ceglane. Wymagane jest uciągnięcie ścian i wprowadzenie dodatkowego kotwienia obwodowego umieszczonego na dwóch poziomach. Lokalnie przemurować należy lica mocno zerodowanych filarów ceglanych.

9.8. Usunąć należy gruz obciążający sklepienia i stropy piwnic, oraz roślinność rosnącą bezpośrednio przy murach. Należy również usunąć konary drzew które opierają się na murach.

10. Opis projektowanych robót.

10.1. W skład projektowanych robót wchodzi:

- wykonanie prac wstępnych
- wykonanie prac porządkowych
- wykonanie wzmocnienia stropów piwnic i naprawy sklepień
- wykonanie zabezpieczenie przeciwwilgociowego piwnic
- wykonanie napraw nadproży
- wykonanie napraw murów
- wykonanie kotwień murów
- wykonanie dodatkowych zabezpieczeń murów
- wykonanie odwodnienia wnętrza

10.2. Prace wstępne polegać będą na wykonaniu stemplowań zagrożonych nadproży w otworach okiennych. Są to otwory w dwóch skrajnych polach okiennych I i II-jej kondygnacji na elewacji wschodniej i zachodniej od strony południowej. Stemplowanie składa się z leżni 140x140 słupów 140x140 stężeń z desek 38x150. Dodatkowo wykonać należy zadaszenie przy wejściu od strony zachodniej pod wspornikami ceglanyimi podtrzymującym lukarnę. Zadaszenie wykonać można za pomocą rusztowania systemowego stalowego na którym wykonać należy wykonać leżnie z drewna 120x120 co 1,0 m i na nich ułożyć deskowanie z desek 28x150.

10.3. Przed przystąpieniem do prac remontowych należy usunąć roślinność z wnętrza i otoczenia budowli, oraz konary drzew sięgające murów. Następnie usunąć gruz zalegający wewnątrz. Znalezione otoczaki należy odłożyć w jedno miejsce w celu ich późniejszego wykorzystania. Również należy odzyskać cegłę, która znajduje się w rumowisku i dużych zwalonych fragmentach muru. Posłuży ona do prac remontowych. Nie należy rozbierać ścian które pojawiają się w trakcie prac porządkowych. Część gruzu znajdująca się po stronie zachodniej można rozplantować po stronie wschodniej, gdzie zawalone są sklepienia. Poziom gruzu musi być zgodny z projektowanym wykończeniem wnętrza. Następnie należy usunąć wszystkie śmieci z pomieszczeń piwnic. Resztki piaskowcowego detalu zebrać i przenieść do wnętrza.

10.4. Na obszarze dostępnych piwnic na poziomie I kondygnacji należy wykonać podbudowę z gruzobetonu grubości 15 cm ze spadkiem 3%. Beton płyty zbroić siatkami Q131. Pola robocze 4,5x4,5m. Na betonie wykonać izolację poziomą z dwóch warst papy termozgrzewalnej. Następnie na płycie wykonać zasypkę piasku grubości 20cm. Na tak przygotowanym podkładzie ułożyć należy cegłę na płask na warstwie piasku z cementem 1:3 gr. 3,0 cm. Spoiny pomiędzy ceglami grubości 8 mm zalać rzadką zaprawą cementową. Na pozostałym obszarze gdzie nie będzie ułożonej płyty betonowej. Wykonać jedynie podbudowę z mieszanki kamiennej 0-31,5 grubości 10 cm i piasku gr. 20 cm i wykonać nawierzchnię w sposób analogiczny. Szczegół pokazano na rys. nr 9. Całość posadzki ceglanej zaimpregnować środkiem hydrofobowym np. Dynasil Klinkier.

- 10.5. Projektuje się podbudowę istniejących stropów piwnicznych, płyt Kleina, za pomocą belek stalowych. W korytarzu podbudowuje się płyty z dwóch stron istniejących belek stalowych, belkami I140, osadzonymi w ścianach na głębokość min. 20 cm. W piwnicy gdzie zastosowano belki I220 projektuje się wykonanie podbudowy opartej na słupkach ceglanych 25x38 i 38x38 cm opartych na fundamentach betonowych (C16/20-B20) o wymiarach 50x50x30 cm. Belki ze stali S355(18G2) - I140 układa się parami po obu stronach belek istniejących. Przestrzeń pomiędzy belkami, a płytą ceglana należy wypełnić dokładnie zaprawą cementową kl. 20. Uszkodzoną płytę stropową Kleina uzupełnić cegłą kl. 15 na zaprawie cem. M5, bednarka 30x2 układana w co drugiej spoinie. Stal nową zabezpieczyć przed wbudowaniem powłokami malarskimi. Po wykonaniu podbudowy oczyścić dokładnie istniejące belki z rdzy i zabezpieczyć powłoką malarską. Uszkodzone sklepienia ceglane podstemplować w miejscach napraw i uzupełnić brakujące cegły kl. 15 układając je na zaprawie cem.-wap. M5. Po zakończeniu prac naprawczych wszystkie okienka przez które można dostać się do piwnic należy zamurować murem grubości 1,5 cegły pozostawiając otwory wentylacyjne 10x10 cm. Cegła pełna kl. 15 zaprawa M10.
- 10.6. Uszkodzone nadproża przeznaczone do rozbiórki ostrożnie rozbierać odzyskując cegłę do powtórnego wykorzystania. Nowe nadproża w otworach okiennych i uzupełnienia luk nadproży projektuje się wykonać z cegły pełnej kl. 15 na zaprawie murarskiej trasowo wapiennej TKM M5. Nadproża wykonać należy dokładnie wg zachowanego wzoru w istniejących otworach. Do uzupełnień wykorzystać cegłę z rozebranych nadproży, nowe nadproża wykonać z cegły ceramicznej pełnej ręcznie formowanej o współczesnych formatach dobierając fakturę i kolor do istniejącej cegły.
- 10.7. Ze względu na znaczne uszkodzenia korony murów i istniejących gzymsów projektuje się ich rozbiórkę. Po ustawieniu rusztowania należy dokładnie zinventaryzować kształt gzymsu wieńczącego. Delikatnie rozebrać gzyms w celu powtórnego wykorzystania kształtek ceramicznych. Kształtki poddać działaniu hydrofilowych preparatów wzmacniających na bazie estrów kwasu ortokrzemowego np. Mineralit Consolid 500, min. ilość warstw 3. Rozbiórki należy prowadzić rozważnie, jeśli stan murów i gzymsu będzie dobry nie należy ich rozbierać do końca. Prawdopodobne jest, że w miejscach gdzie gzyms istnieje mur będzie w dobrym stanie. Tam gdzie go nie ma, uszkodzenia mogą być głębokie. Ewentualne ubytki zaprawy uzupełnić zaprawą iniekcyjną trasową wapienną TKV-p, a pojedyncze luźne elementy powtórnie wmurować na zaprawie TKM firmy Tubag. Lokalnie przewiduje się rozbiórki korony, aż do górnej krawędzi nadproża okiennego nad drugą kondygnacją. Murów nie należy rozbierać pod płytami z piaskowca umieszczonymi w narożach ścian, chyba że ich stan jest zły. Nie przewiduje się odbudowy gzymsu wieńczącego na całym obwodzie ścian. Gdy ze względu na stan techniczny pozostanie fragment bez całkowitych rozbiórek na danej elewacji, uzupełnić należy kształt gzymsu do pełnej wysokości, z kształtek które pozyskano na niej. Dalej pozostawić fragment gzymsu w niepełnej wysokości. Gdyby jednak rozebrano całe partie gzymsu na elewacjach odbudować należy je krótkimi fragmentami. Na elewacjach północnej i południowej w narożach na długości około 2,0 m. Na elewacjach wschodniej i zachodniej w okolicach lukarny i tympanonu po obu ich stronach na długości około 3,0 m. Ostateczne rozwiązanie zostanie podane po zbadaniu stanu technicznego gzymsu. O podbudowie wsporników lukarny od strony zachodniej zadecyduje się w trakcie prac, po wykonaniu dostępu do korony murów.

Tympanon posiada liczne uszkodzenia gzymsu wieńczącego, porasta go roślinność. Uszkodzone jest zabezpieczenie gzymsów od strony południowej, oraz u podstawy wykonane z dachówki karpiówki i samego gzymsu od strony północnej. Uszkodzone są też tynki wypełniające jego wnętrze. Projektuje się wykonanie pełnej naprawy gzymsu wieńczącego z wykorzystaniem pozyskanych kształtek z rozbiórek. Należy też odtworzyć pokrycie z gzymsu wieńczącego i podstawy tympanonu. Cegłę i dachówkę układać na zaprawie TKM. Powierzchnię wewnętrzną w miejscach brakujących tynków pokryć zaprawą wapienną Mineralit Restauro W8.

W otworach okiennych I i II kondygnacji brakujące ściany podparapetowe wykonać z cegły ceramicznej pełnej ręcznie formowanej o współczesnych formatach dobierając fakturę i kolor do istniejącej cegły. Cegła kl. 15 na zaprawie TKM.

Do uzupełnień luków ceglanych w otworach piwnicznych wykorzystać cegłę z rozebranych nadproży.

Podczas napraw murów przyziemia podbudować piaskowcowe pilastry portalu balkonowego elewacji wschodniej cegła klinkierową pełną kl. 20 na zaprawie M10, po usunięciu zwietrzałych uszkodzonych cegieł znajdujących się w gruncie.

Napraw wymagają mury I kondygnacji. Wypełnić należy wnęki w murach na elewacji północnej, południowej i zachodniej zamurując je od strony lica i wnętrza cegłą.

Wnękę wypełniać w trakcie murowania otoczakami układanymi z na zaprawie M5.

Otwory wypełnić podbijając je dokładnie zaprawą do samej góry, stanowią one wzmocnienie filarów.

Ze względu na znaczne uszkodzenia powierzchniowe trzech filarów na elewacji wschodniej projektuje się przemurowanie ich warstwy licowej na głębokość 1 cegły. Do przemurowań wykorzystać cegłę odzyskaną lub nową o formacie istniejącej. Cegłę układać na zaprawie na bazie wapna hydraulicznego NHL-2 np. na zaprawie NHL-M firmy Tubag.

- 10.8. Ze względu na zarysowania i odspojenia projektuje się dwa poziomy ściągi stalowych, obwodowych. Ściągi należy wykonać po wymurowaniu nadproży. Ściągi, blachy kotwiące projektuje się ze stali S355 (18G2). Ściągi $\varnothing$ 24 napięte śrubami M24 kotwione blachami 250x250x20 mm. Blachy oporowe i śruby napinające projektuje się ukryć we wnękach wykutych w ścianach. Ściągi których długość przekracza wymiary handlowe łączy się na długości nakładkami i spawa. Poprzeczne i podłużne ściągi które będą widoczne, muszą posiadać połączenia ukryte w ścianach. Ściągi w ścianach podłużnych i poprzecznych układa się w bruzdzie powyżej odsadzki nad I kondygnacją. Na drugiej kondygnacji w osi ściany obwodowo. Umiejscowienie ściągow i wraz z ich opisem pokazano na rysunkach nr 3 do 7 włącznie. Po wbudowaniu i ostatecznym napięciu ściągow do końca należy przewierty w ścianach wypełnić rzadką zaprawą cementową. Należy również wypełnić wszystkie rysy w ścianach za pomocą zaprawy TWM-s firmy Quick-mix. Po wykonaniu kotwień przystąpić do przeszcycia rys na ścianach północnej i zachodniej wykonując bruzdy w rozstawie 35 cm poprzez tynk prostopadle do przebiegu rys na głębokość 4 cm licząc od lica muru. Bruzdy posiadają długość 50 cm po obu stronach rysy. W bruzdach osadzić pręty $\varnothing$ 8 na zaprawie Festmoertel Si.

- 10.9. Na powierzchniach poziomych murów projektuje się zabezpieczenie przeciw wodzie opadowej. Na odsadzkach i powierzchniach murów parapetowych za pomocą zaprawy Mineralit Izotynk grubości 1,0 cm firmy KBE. Na koronie murów wykonać należy warstwę z betonu B20, szerokości ściany i gr. 10 cm zbrojoną siatką przeciwskurczową

posadzkową. Pola długości maksymalnej 4,0 m. Na warstwie tej ułożyć należy warstwę izolacyjną z membrany Resitrix SKV. Szczegóły pokazano na rysunkach.

- 10.10. Wykonanie odwodnienia projektuje się jako powierzchniowe za pomocą rynsztoków z kształtek betonowych 30x50x13 cm. Korytka posiadają spadek w kierunku ścian 1%. Na końcu wodę odprowadza się do studzienki odwodnieniowej z kratką wykonanej z PCV np. TOP 550x550 firmy Skala z której wyprowadzono rurę Ø 160 odprowadzającą wodę poza obrys ścian.
- 10.11. Elementy stalowe: ciągną, łączniki, elementy kotwiące projektuje się ze stali St3S. Elementy stalowe nowe i istniejące w murach, narażone na rdzewienie, muszą być pokryte farbą antykorozyjną i malowane dwukrotnie farbą chlorokauczukową w kolorze czarnym

11. Uwagi dotyczące wykonania robót

- 11.1. Przed wykonaniem robót należy zapoznać się z rysunkami i opisem technicznym. W razie potrzeby zaraz na wstępie zorganizować spotkanie celem roboczych uściśleń pomiędzy zainteresowanymi stronami.
- 11.2. Roboty wykonywane będą na dużej wysokości, wymagają szczególnej ostrożności, staranności i zachowania wszystkich przepisów z zakresu BHP.
- 11.3. W trakcie prac rozbiórkowych nie wykonywać rozbiórek na dużych fragmentach murów, a jedynie lokalnie i tylko w niezbędnym zakresie, każdorazowo oceniając stan zachowania konstrukcji murów. Po usunięciu partii uszkodzonego materiału zastępować go nowym i dopiero po osiągnięciu minimalnej wytrzymałości zaprawy przystępować do dalszych rozbiórek. Podczas prac rozbiórkowych wymagane będą lokalne podparcia fragmentów murów lub montażowe podparcia.
- 11.4. Do wykonywania prac murarskich i spoinowania stosować zaprawy trasowe kolorem zbliżone do zapraw istniejących. W opracowaniu wszystkie nazwy materiałów firmowych podano jako przykładowe. Symbole podane w opracowaniu dotyczą firmy QUICK-MIX i KABE dopuszcza się zastosowanie produktów innych producentów spełniające te same właściwości fizyczne i mechaniczne. W czasie wykonywania prac należy rodzaje zapraw i ich modyfikację do poszczególnych sytuacji konsultować z przedstawicielem producenta.
- 11.5. Podczas prace przy odgruzowaniu i wykonaniu prac fundamentowych wymagany jest nadzór archeologiczny. Jeśli w czasie prac odkryte zostaną fragmenty posadzek należy zawiadomić o tym WUOZ delegatura w Legnicy w celu podjęcia rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie.
- 11.6. Roboty powinny być wykonane pod nadzorem autorskim, przez wykwalifikowany personel, z wymaganymi uprawnieniami.
- 11.7. W wypadku kiedy stan kształtek ostatniej warstwy gzymsu wieńczącego będzie bardzo zły nie należy wzmacniać ich struktury, zastosować należy nowe wykonane na zamówienie indywidualne.

- 11.8. W wypadku prowadzenia prac etapami należy obiekt zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych do wnętrza i w sąsiedztwo murów do czasu zakończenia remontu.
- 11.9. W przypadku niejasności i wątpliwości należy kontaktować się z projektantem i WSOZ delegatura w Legnicy.

12. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrona zdrowia

Kierownik budowy, zgodnie z art. 21a Ustawy- Prawo budowlane, powinien sporządzić lub zapewnić sporządzenie przed rozpoczęciem budowy **plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia**.

Podczas realizacji robót wymagane jest zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, które należy zapewnić w szczególności przez:

- wykonanie właściwych rusztowań umożliwiających bezpieczne prace budowlane,
- zapewnienie odpowiedniej ochrony pracowników podczas prowadzenia robót impregnacyjnych i montażowych,
- przeszkolenie pracowników w zakresie ogólnych przepisów BHP i przepisów szczegółowych dla rodzaju prowadzonych robót.

Wszystkie prace i elementy należy wykonać zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, Polskimi Normami, zasadami BHP oraz zasadami sztuki budowlanej.

Należy stosować wyłącznie wyroby budowlane dopuszczone do obrotu i stosowania w budownictwie. Roboty powinny być wykonane, pod nadzorem autorskim, przez wykwalifikowany personel, z wymaganymi uprawnieniami.

Wymiary sprawdzić na budowie.

Wszelkie wątpliwości, niejasności lub zamiar wprowadzenia rozwiązań zamiennych skonsultować z projektantem.

Opracował : mgr inż. Jerzy Wojdon

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCENIENIA BUDOW
DELEGATURA W LEGNICY
59-220 Legnica, ul. Zamkowa 2